

Andrej Ivanuša

PUKOTINA

(slovensko: RAZPOKA)

Dašćući zaustavio se pred stijenom.

»Proklet pas! Gdje si pobjegao?« ljutito je siktao Lovro. Pozvao ga je:

»Leks! Dođi! K nozi! Leks!« Ljutito, za sebe: »Pa gdje si se sakrio, majke ti!«

»Leks!«

Gledao je naokolo i polako povratio dah. Bilo mu je žao što su otišli do Vražje pećine.

»Ajde, bez veze!« rekao je glasno.

Sjeo je na osušeno stablo srušenog drveta. Razgledao se. Ovdje već dugo vremena nitko nije ništa sjekao niti čistio. Ovo mjesto nije bilo na dobrome glasu. Već samo ime je izdavalo, da se tu dešavaju čudne stvari, jer navodno ovdje 'vrag ima mlade'.

Nesavjesno masirao je koljeno koje ga je probadalo. Bilo mu je hladno. Sunce je već zalazilo iza Gorice.

»Leks!« ponovno je zazvao. Napeo je uši da čuje kakav zvuk koji bi odao psa. Takvo nešto mu još nikada nije uradio.

»Čekaj, mrcino! Pokazat ću ti ja! Leks!«

Ništa. Samo vjetar šušкао je visoko u krošnjama.

Hej, možda ... Iza sebe začuo je nekakvo peckanje. Okrenuo se.

Zalazeće sunce bacalo je svjetlo kroz krošnje na Vražju pećinu. Stijene su se očito grijale, rastezale i peckale. Ili što? Za takvu pojavu još nije čuo. Napeto je razgledavao stijenu i pričinilo mu se da nešto ljubičasto svijetli u gustišu od bršljana, koji se u kutu stijene penjao nagore. Pogledom slijedio je biljki sve do kraja pećine visoko iznad njega.

Očito je peckanje dolazilo baš iz tog kuta. Sunce se dotaklo horizonta i u uskoj dolini sve je bilo tamnije.

»Zaista! Nešto svijetli ljubičasto!« romorio je za sebe. Ustao je i bol u koljenu natjerala ga je, da je skoro kleknuo.

Zanjihao se i onda napravio korak bliže. Peckanje je bilo jače. Odmaknuo je bršljan.

Kao opečen odskočio je.

»Što, za vraga ...« kliknuo je. »Ovdje vrag zaista ima mlade. Uh, bolje, da ga ne zovem na sav glas!« Frknuo je kroz nos. Nije bio praznovjeran.

Sunce je bilo već na polovici iza Gorice. Mrak je bio gust i ljubičast žar bio je sve jači. Ponovno je odmaknuo bršljan.

Sa otvorenim ustima zurio je u pukotinu u stijeni. Njezin rub ljubičasto je treperio. Tu i tamo upalila se za tren sitna bijela iskra. Peckanje je dolazilo baš od tog ruba.

Onda je na mekanoj zemlji primijetio otiske pasjih šapa. Vodile su u pukotinu. Brzo je procijenio da bi se i sam mogao provući kroz pukotinu.

»Što je sad ovo? Budalasto pseto moralo je baš tu ubaciti svoje njuškalo.«

Zastao je.

Prišao je korak bliže i malo se priklonio. Osjetio je, da su mu se digle sitne dlake na licu. I kosa se pomalo podigla.

»Leks!« pozvao je u tamnu pukotinu. Smetala mu je svjetlost zalazećeg sunca pa i ljubičasto svjetlo ruba pukotine i u nju nije ništa video. Zvuk njegovog glasa vratio se šupalj i nestvaran.

Odmakao se za korak, drhteći. Nešto zbog uznemirenja nešto zbog hladne večeri. Sunce se konačno oprostilo i potpuno zašlo za Goricu.

»Što sada?« zapitao se. Psa nije htio ostaviti tu. Iako bi on sigurno sam našao put kući. Jer je pas. Oni, pobogu, znaju nanjušiti prdež na kilometar daleko. Jasno, oni se mogu i izgubiti pa ih vlasnici potom traže preko radija.

Treću put odgrnuo je bršljan i polako primaknuo ruku ka pukotini. Dlake na ruci su mu se digle.

»Nekakav statički elektricitet!« konstatirao je. Sad mu je bilo jasno zašto taj kraj zovu Vražja pećina. »Hm, čudno! Nijedan naučnik još nije ovaj fenomen proučio!« Barem se Lovro nije mogao dosjetiti, da bi pročitao išta o čudnoj pojavi ispod pećine.

Opet se sagnuo ka pukotini. Suzio je oči, da bi bolje video unutrašnjost. Pričinilo mu se, da vidi svijetlu točku.

Protrljao je oči.

»Budalo!« rekao je sebi. Sjetio se da ima v džepu privjesak za ključeve sa led svjetiljkom.

Malenom svjetiljkom posvetio je u pukotinu. Na široko je raširio oči. Krug svjetla ocrtao se na pukotini kao na crnoj zavjesi. Unutrašnjosti nekako uopće nije bilo.

»Kako je to moguće? Leks je nekako ušao tamo unutra.« Njihao je glavom u nedoumici. Polako je primicao svjetiljku i drugom rukom primicao svoje prste rubu crnine. Dotakao se i površina se odazvala kao da se je rukom dotakao vode. Osjetio ju je kao veoma gusto ulje.

»Zanimljivo!« pomislio je i polako gurao ruku sve dublje. Prsti su iščeznuli u tamu. Polako je gurao sve do zapešća u crnu tekućinu ili što je to već bilo. Kad ju je pokušao povući van, je ...

– FLOP! –

Iščeznuo je. Privjesak za ključeve pao je na tlo. Led svjetiljka bacala je slabašno svijetlo naokolo i polako se sve smirilo. Peckanje se povećalo i još nešto metalno palo je iz pukotine. Onda je sve zašutjelo i ljubičasto svijetlo polako je zgasnulo.

Kad je došao opet k sebi ležao je na tlu. Na trbuhu osjetio je vruću bol. Kad se htio podignuti na noge shvatio je, da se sapleo o vlastite hlače. Povukao ih je na gore te nevjericom zurio u pojas. Taj se još pušio i njegova metalna kopča nije bilo nigdje. Na košulji zijevala je četverokutna rupa. I koža na trbuhu je bila opečena.

Opekotina bila je i na prstima ruke a ključeva i led svjetiljke nije bilo nigdje. Skoro je bila već tama. Pridržavao je hlače jednom rukom a drugom se dotakao tople stijene. Pukotine više nije bilo. Stijena je bila takva kakve su i inače sve na Zemlji.

»Proklet bio, pas!« kliknuo je psujući. »Ne samo da si ugurao svoj pasji smrčak v smrdljivu rupu. I mene si također ugurao u govna!«

Sad mu je bila jedina želja da se vrati kući. Pas će već sam doći kući.

Posrćući koračao je natrag prema gradu. Iznad Gorice još je samo svijetlila posljednja crvenkasta sunčeva traka. Odbijala se od vodene pare visoko gore u atmosferi. E, sad bi mu dobro došla led svjetiljka na privjesku.

Na pamet mu došao pas. Bilo mu je žao što ga nigdje nije bilo.

»Jadan, Leks! Gdje si se izgubio? Možda si već kući!«

Zastao je i polako tresao glavom. Nešto nije bilo u redu. Pas bi morao proći mimo njega. Ali njegove su slijedi vodile u pukotinu. A nje više nema!

»Dao sam ruku u tu čudnu pukotinu!« razmišljao je. Onda o tome što je bilo potom.

»Izgubio sam ključeve! Nešto je zapalilo moj pojas i opeklo me ... Čekaj! Trebaju mi ključevi. Vraćam se po njih!« Okrenuo se.

Visoko gore iznad njega strašno je kriknula neka životinja. Pogledao je na gore. U mraku video je leteći stvor koji je bio vidjeti kao ... gigantski šišmiš sa dugim zmijolikim vratom,

malom glavom te tankim repom sa završetkom u obliku u obliku srca. Ej, čekaj malo! Sa dvije glave na zmijolikim ... Srozao se.

»Budalim!« mrmorio je. Pogledao je još jednom. Onaj stvor još uvijek je letio prema Gorici na Zapadu. Njegove su glave njihale u ritmu zamahivanja krilima pa i rep se micao lijevo-desno. Opet je kriknuo visokim vriskom koji mu je ledio krv u žilama.

Zurio je za njim. Ruku je polako provukao kroz kosu. Misao mu se vrtjela kao luda u glavi i na kraju došla na svijetlost:

»Zmaj! Ovo je, pobogu, zmaj sa dvije glave!« Počeo se grohotom smijati. »Jesam li ja to pao u neki film o Heriju Grnčaru?« Uštinuo se u lice.

»Au! Zaista ne sanjam!« konstatirao je. Svom snagom udario je pesnicom po zemlji. Zaboljelo ga je. »Majke mu! Zaista ne sanjam!« Gladio je razboljelu ruku.

Neko vrijeme je tako sjedio. Onda je primijetio, da po cesti voze auti. Video je njihove farove koji su povremeno zasvijetlili među drvećem i niskim raslinjem.

Podigao se na noge. Opet povukao hlače na gore koje je pridržavao jedno ruku i skrenuo sa puteljka. Želio je što prije stići do puta da počne što prije stopirati i stići kući. Posrtao je preko korijena i kamenja. Grane su ga udarale po licu. Nije se obazirao na to, kao ni na posjekotine koje su mu zadavale.

»Samo da stignem do ceste što prije!« ponavljao si je sve vrijeme. Ali njegova podsvijest još uvijek je zapitkivala o zmajevima.

Iznenada se šuma završila. Padina se brzo spuštala do puta. Na njoj raslo je nisko grmlje. Sa desne strane tekla je voda. Na početku malog mosta bila je tabla sa imenom rječice. Kad je zastao na rubu šume, po putu je vozio automobil i njegov je far za trenutak osvijetlio tablu.

»Potok Topla!« nesvjesno je pročitao. Sve mu je bilo poznato ali ipak je bilo sve nekako drugačije. Pogledao je gore-dolje po cesti ne dođe koji auto. V daljini primijetio je nove farove.

»Odlično! Možda će zaustaviti!« Posrćući je požurio do ceste i podigao palac. Auto se je približavao. Još više je podigao palac i pomalo se nagnuo nad cestu da ga vozač prije zapazi. Kad je začuo zvuk motora istegnuo je ruku i sravnio palac.

»Ustavi, molim te, ustavi!« mrmorio je. Pogled mu je otišao na drugu stranu ceste i krv u žilama mu se je zaledila. Omahnula mu je ruka. Zurio je tamo preko i auto je prohujao. Sve je opet potonulo u tamu.

A Lovro je čudovište još uvijek video jednako dobro kao trenutak prije kad ga osvijetlio automobilski far. Na drugoj strani ceste bio je – zmaj. Njegove su oči u tami svijetlile kao mačke. Lovro je znao, da još ga još uvijek gleda.

»Možda je zaista samo mačka!« tepao je sebi. »Samo mi se miješa zbog one elektrostatike tamo ispod Vražje pećine!«

A zmajske zelene oči su za trenutak iščeznule da bi se ponovno pojavile. Vidjela se i njegova silueta. Prošao je naredni auto.

Crvene zmajeve ljuske su zasvijetlile u boji rubina. Lovro je zapazio da repom maše kao mačka

»Jeste, to je mačka!« veselo je pomislio Lovro. »Ako bi tamo zaista sjedio zmaj, šofer bi sigurno od straha zakočio, možda čak skrenuo s puta! To sigurno mora biti mačka!«

Ponovno je podigao palac i zurio preko ceste. Zmaj je još uvijek bio tamo.

Onda se pomaknuo. Polako je počeo hodati prema Lovru. Cijelo vrijeme ga je pratio pogledom. Bio bi za dva tri korake do njega. Ali je zastao jer je po cesti prošao još jedan auto. Lovro je zažmirio jer je očekivao da će šofer oštro zakočiti. Čekao je cvilež kočnica. Ali desilo se nije ništa. Auto je čak povećao brzinu.

Lovro je otvorio oči i zanijemio. Vozilo je prošlo kroz čudovište kao da je ono nekakva hologramska slika. Ovo je prešlo svaku mjeru.

»Pa to je samo mačka!« sinula je misao kroz njegov mozak. Mozak ga je potom isključio. Bez svijesti se stropoštao na cestu.

Otvorio je oči. Sunčano svjetlo lijevalo je u prostoriju. Bez micanja glave trudio se da razgleda prostoriju. Posle nekoliko trena bilo mu je jasno da se nalazi o bolnički sobo. Nije bila baš 'prava', nešto nije valjalo. Ali time nije razbijao glavu. Čak je osjetio olakšanje.

»Sigurno sam bolestan. Imao sam bludnje o zmajevima.« Pokušao se sjetiti kad je obolio. A ništa posebno nije bilo. Ispod Vražje pećine je tražio Leksa. Ali, nije važno, bolestan je i u bolnici. Liječnici će se već pobrinuti o njemu. Nadao se da su se njegovi pobrinuli za Leksa. Pas ionako najbolje brine o sebi. Čovjek je jadniji od psa kad mu se nešto dogodi. Zaspao je bez briga.

Kad se ponovno probudio bio je popodne koliko je mogao procijeniti po sunčanoj svijetlosti koja je pod kutom padala kroz djelomično zatvorene zavjese. Bi je gladan.

Podigao se i primijetio, da se netko pobrinuo o njegovim posjekotinama i opekotinama. Sjeo je na rub kreveta njišući nogama. Pogledao je na dole i shvatio, da je krevet nad podom za cijelu visinu čovjeka. Njegov krevet je bio ogroman. U njega bi stalo čak petorica ili šestorica osoba.

»Smiješno! Čemu služi ovakav bolnički krevet! Eh, za takve bedastoće plaćamo visoko zdravstveno osiguranje!«

Kad se razgledao zapazio je, da je sve pokušstvo preuveličano i jednostavno rečeno neuobičajeno. U kutu bila je nekakva futuristička sprava koje nije vidio ni u jednoj bolnici.

»Pa, pobogu, što se to događa!«

»Skočio je na pod, istrčao do prozora, koji su bili umjesto vanjske stjenke sobe. Odgrnuo je zavjesu i pritisnuo čelo na toplo staklo. Bio je visoko, možda na trećem ili četvrtom katu ... bolnice.

Na dvorištu su stajali, pogovarali se ili šetali – zmajevi. Jedan između njih istrčao je tri, četiri koraka, razapeo krila i počeo se mlatarajući njima dizati. Napravio je krug iznad dvorišta i poletio pored prozora gdje je Lovro zurio za njim. Njihovi su se pogledi sreli. Zmaj je vrisnuo i taj vrisak opet je sledio krv u njegovim žilama.

Odskočio je od prozora.

»Još uvijek bulaznim!« zavapio je Lovro. »Svuda vidim zmajeve! To nisu zmajevi, to su ljudi i to je bilo helikopter koji prevozi bolesnike!«

*Eh, nemoj tako. Ne bulazniš!« zazvonio je glas u njegovoj glavi. Lovro se je iznenađen okrenuo oko svoje osovine.

»Gdje si? Pokaži se! Nemoj me ismijavati!« Nigdje nije bilo nikoga.

Pomiri se. Ne ismijavam te. Garantiram ti, da ti neću nauditi! Lovro je opet čuo glas u glavi.

»Sad sam potpuno pošasavio! Čujem i glasove u glavi!« pomislio je.

Normalno, da ih čuješ! Telepatiram s tobom!

»Što? Telepatiraš? Ovo je kao u jeftinom naučno fantastičnom romanu. Budalaština!«

E, pa nije! Samo vi ljudi ste toliko nerazvijeni ...!

Lovro se iznenadio. U mislima je ugovarao. Ali onaj je opet 'rekao':

Da, svakako! Zmajevi su samo u bajkama. E, da ti kažem, pa baš i nisu!

»Gdje si? Tko si ti? Što je to? Gdje sam? Zašto?« zapitkivao je Lovro u mislima.

Polako! Sve ću ti objasniti. Pogledaj, koga sam ti doveo!

Vrata u bolničku sobo pomalo su se otvorila i kroz nje se ugurao pas.

»Leks!« kriknuo je Lovro.

-How!- zalajao je Leks i skočio Lovru u naručje. Potom ga je baš po pasije sretan liznuo u lice.

»E, ti moja lualica!« veselo je rekao Lovro i počeli su se malo po 'pasije' gurati. Poslije nekoliko trenutaka Lovro je prijetio da je u sobi još netko.

Kraj vrata stajao je dvoglavi bijeli zmaj.

»Pobogu!« rekao je Lovro. Leks se smirio i sjeo uz gospodara. Lovro se iznenađen zagledao u psa pa u zmaja i ponovnu u psa. Nije mu bilo jasno da ga ne uznemirava prisutnost čudovišta iz bajke.

Psi nas stalno vide te znaju, umislio je zmaj.

Lovro se sa čuđenjem okrenuo ka zmaju. Htio ha je upitati za njegovo ime, kad je taj već odgovorio mislima:

Moje ime je Qwfg;wfđye<awv<>qer. Za Ljudi je to neprevodljivo. Lakše će ti biti ako me zoveš po ljudski, primjerice - Bijeliglav.

Lovro je ponovno zaustio, kad ga je Bijeliglav opet pretekao:

Liječnik sam tu, na odjelu za Ljudi. Izvinjavam ti se što nismo mogli na brzaka organizirati čovječje sobe za tebe.

»Nemoj kenjati!« blenuo je Lovro. Zmajeve su glave zastale, jedna je čak puhнула mali dim. Nato je zmaj umislio:

*Oh, nisi mislio doslovce! To me uvijek iznenađuje kod Ljudi. Niste doslovni! Možda zbog toga jer ne telepatirate. Kad telepatiraš moraš biti naime jako precizan, inače ... U redu! Vašu konfuznost je teško svladati.«

»I tvoju pojavnost je teško svladati!« rekao je Lovro.

Znam! A naša pojavnost je bila uvijek, posebno u prošlosti ... Ali, naši putovi su se razišli, umislio je Bijeliglav.

»Kažeš, da smo nekada ... da, ovaj, priče i bajke nisu izmišljotine. Da smo ljudi i zmajevi, nekada, ovaj, živjeli zajedno?«

Praktički, da! Na neki način još uvijek živimo zajedno. Samo ne vide nas svi. Kako da objasnim? To je, hm, ... zbog pukotine!

»Zbog čega? Pukotine?«

Jeste ... Inače primjećujem, da si gladan.

Lovro je klimnuo glavom. Zaista je bio gladan.

»Koliko dana ...?«

Pet! Pet dana bio si nesvjestan. U komi, isključio si se!

»Normalno! I ti bi se, kad bi na drugoj strani ceste video zmaja.«

Pa i ne bi. Ja ih svakodnevno vidim nekoliko stotina, umislio je Bijeliglav. *Evo, hrana već dolazi. Nadam se, da će biti po tvom ukusu. Zmajevi mesa ne kuhamo niti jedemo povrće.*

»Jasno!« slegnuo je ramenima Lovro.

»Paralelni svemiri!?!« viknuo je Lovro.

Možemo to i tako nazvati! umislio je Bijeliglav. Lovro se dobro najeo. Hrana koju su zmajevi pripremili bila je odlična. Leks je u kutu sobe grizao kost koja je ostala od jela.

Teško mi je umisliti određene pojmove. Od pukotine u prošlosti već smo se na debelo razišli. Ali tu je što je!

»Jesmo li ikada bili zajedno?« sarkazmom u glasu uplitao je Lovro.

Svakako! Misliš li da su priče o zmajevima samo bajke za djecu?

Lovro se nije usudio razmišljati o tome, da ne povredi gostoprimalca. A svojih misli nije mogao sakriti.

»Jeste! Zmajevi smo istiniti kao što ste i Ljudi. Živimo u dva paralelna svemira koji se više ili manje dodiruju. Najbliži jedni drugima smo bili u zmajskom herojskom dobu to je po vašom vremenu u ranom srednjom vijeku.*

»Isprepleteni?«

Da, pomaknuta su faznim pomakom. Kao radijske stanice. Sve su u eteru samo svaka na svojoj valnoj dužini. Ponekad dođe do interferencije.

»Sad shvaćam zašto je automobil prošao kroz ... Zapravo i nije prošao kroz zmaja na cesti. Samo sam ja to tako vidio.«

E, istina je! umislio je Bijeliglav. *Mi vas vidimo samo na određenim prostorima, najviše nekako maglovito. A najlakše vas vidimo na području Vražje pećine i sve do Gorice. Tu je nekakva fizikalno-prostorna anomalija. Ja ti to ne mogu dobro objasniti, a ima zmajeva stručnjaka koji su to proučavali ...*

»Hej, što će biti iznenađeni naši stručnjaci kad se vratim i objasnim ...« počeo je Lovro. A Bijeliglav ga je ometnuo plamenim dahom, da je jedva disao. Soba je smrdjela po sumporu.

*Žao mi je! Nećeš se više vratiti!«

Lovro ga je iskosa pogledao i prije no što je uspeo nešto prozboriti je zmaj nastavio:

Bez ugovora! Zaista nema smisla. Pokušali smo sve moguće. Tu i tamo neko se iz vašeg svemira nekako zakotrlja na našu stranu – kao što si se i ti – ali puta natrag nema. Ne nađemo ga. Nekad je bio - prije mnogo stoljeća. A sada su se svemiri toliko razišli, da to više nije moguće.

»Kako nije moguće?«

Kad bi bilo! Tada bi bio na Zemlji veliki broj zmajeva koji bi, ovaj, ... surađivali sa ljudima. A nema ih ...

»Zaista ih nema ...«, odsutno je rekao Lovro. Poslije nekoliko trenutaka pogledao je zmaja suznim očima. »Što će biti sa mnom?«

Oh, neće ti biti zlo! umislio je Bijeliglav.

U narednom trenu jedna od zmajevih glava se munjevito nagnula nad Lovra, zgrabila ga i progutala. Bijeliglav je na kraju još i podignuo od zadovoljstva.

Zaista šteta, da se svemiri razilaze. Sve je manje ljudi ... iako su jako ukusni!

Leks je još uvijek u kutu sobe mirno glodao svoju kost.